

Promemoria

Fi2015/400

2015-10-29

Finansdepartementet

Finansutskottet

EU-nämnden

Budgetavdelningen

Slutförhandling om EU:s årsbudget för 2016

EU:s budgetprocess

- Kommissionen antog den 27 maj sitt förslag till budget för 2016.
- Därefter har kommissionen presenterat två s.k. ändringsskrivelser till sitt ursprungliga förslag.
- Rådets position fastställdes enhälligt genom skriftlig procedur den 4 september.
- Den 13 oktober antog budgetutskottet i Europaparlamentet sin preliminära läsning. Den 28 oktober väntas Europaparlamentet fastställa sin position genom omröstning i plenum.
- Med start den 29 oktober genomförs ett förlikningsförfarande som pågår i 21 dagar och som kulminerar i ett förlikningsmöte mellan rådet och Europaparlamentet den 13 november. Parallellt med förlikningsmötet äger Ekofin Budget rum.
- Om en överenskommelse nås den 13 november ska Europaparlamentet inom två veckor fastställa budgeten för 2016.

Kommissionens budgetförslag för 2016

Budgeten för 2016 ska enligt kommissionen framförallt bidra till sysselsättning, tillväxt och investeringar, bl.a. genom inrättandet av den Europeiska Investeringsfonden (EFSI). En annan målsättning är att bidra till ökad solidaritet mellan medlemsstaterna och med EU:s närområde, bl.a. vad gäller hanteringen av migration samt ytterligare stärka EU:s roll som global aktör.

Efter att årsbudgetförslaget presenterades i maj presenterade KOM förslag till ändringsskrivelse 1 (ÄS 1) för att finansiera EFSI vilket innebar ökade åtaganden med 303 miljoner euro.

I oktober presenterade KOM förslag till ändringsskrivelse 2 (ÄS 2) för att uppdatera prognoserna för och föreslå ytterligare insatser på jordbruksområdet samt föreslå ytterligare insatser till följd av migrationskrisen. ÄS 2 innebär en nettoökning av åtaganden med 1

071 miljoner euro och en nettoökning av betalningar om 914 miljoner euro.

Resultatet av rådets läsning

I rådets läsning drogs åtagandeanslagen ner med ca 0,6 miljarder euro och betalningarna med ca 1,4 miljarder euro jämfört med KOM:s förslag inkl. ÄS 1. Marginalerna för betalningar och åtaganden ökade därmed i rådets läsning till ca 2,6 miljarder euro vardera.

(Motsvarande marginaler i kommissionens förslag, inkl. ÄS₁ var 2,1 miljarder euro för åtaganden respektive 1,1 miljarder euro för betalningar.) Rådets kompromiss fick enhälligt stöd i rådet. Rådet har inte tagit någon position för ÄS 2.

Under förhandlingen har de viktigaste skiljelinjerna funnits mellan å ena sidan medlemsstater som är nettomottagare av strukturfonds- och landsbygdsstöd, vilka argumenterat emot neddragningar, och å andra sidan nettobetalande länder, inkl. Sverige, som förordade större marginaler på åtaganden och betalningar jämfört med kommissionens förslag. Motiven till marginalerna i den läsning som rådet enades om var att skapa tillräckliga utrymmen under utgiftstaken för att ha beredskap för oförutsedda händelser.

Europaparlamentets läsning

Det slutliga resultatet av Europaparlamentets läsning är ännu inte känt i detalj. De preliminära siffrorna från behandlingen i parlamentets budgetkommitté innebär att åtagandeanslagen höjs med ca 4,2 miljarder euro och betalningarna med ca 4,3 miljarder euro jämfört med rådets läsning. De totala nivåerna för såväl betalningar som åtaganden skulle då överskrida taken i budgetramen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige verkar för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, i enlighet med målet i prop. 1994/95:40. Detta innebär att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. Detta innebär även strikt budgetdisciplin. Regeringen kommer i den fortsatta behandlingen av årsbudgetförslaget verka för budgetdisciplin och respekt för taken i den fleråriga budgetramen, att årsbudgeten beslutas med tillräckliga marginaler upp till taken för såväl åtaganden som betalningar samt, så långt möjligt, motverka att de särskilda instrumenten mobiliseras, då dessa riskerar öka den svenska EU-avgiften. Det övergripande målet i budgetförfarandet för 2016 är därmed, liksom tidigare år, att den slutligt antagna budgeten för 2016 ska vara så restriktiv som möjligt och med god marginal rymmas inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen för åren 2014-2020.

Anslagsnivåerna ska utgå från realistiska bedömningar av behov och absorptionsförmåga. Budgeten bör återspegla och bidra till medlemsstaternas ansträngningar för att återföra offentliga underskott och statsskuld till långsiktigt hållbara nivåer.

Regeringen är bekymrad över att Europaparlamentet föreslår att taken i budgetramen ska överskridas. Tillräckliga marginaler under taken på både åtagandeanslag och betalningsanslag är nödvändiga för att följa sunda budgetprinciper och därigenom kunna omhänderta och finansiera oförutsedda händelser inom ram. Tillräckliga marginaler är fullt förenliga med överenskommelsen om budgetramen.

Regeringen avser att fortsatt driva en restriktiv linje. Den svenska linjen kommer under förhandlingen att koordineras med likasinnade länder för att uppnå största möjliga genomslag.

Tabell 1 Sammanställning av kommissionens förslag, rådets läsning och EP:s preliminära siffror för budgetförslaget 2016

Rubrik (miljoner euro)	Beslutad budget 2015 inkl. MFF-rev		KOM:s förslag 2016 2016 inkl. AL1		Rådets läsning		KOM:s förslag 2016 inkl. AL2		EP:s prel. läsning	
	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar
1. Smart och inkluderande tillväxt	77 955	66 923	69 743	66 578	69 599	65 923	69 748	66 583	71 631	68 234
1a. Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning	17 552	15 798	18 921	17 518	18 781	17 083	18 926	17 523	20 327	18 010
1b. Ekonomisk, social och territoriell	60 403	51 125	50 822	49 060	50 819	48 840	50 822	49 060	51 304	50 224
2. Hållbar tillväxt: naturresurser	63 902	55 999	63 104	55 866	62 904	55 615	62 616	55 378	63 615	56 387
3. Säkerhet och medborgarskap	2 357	1 860	2 670	2 259	2 645	2 225	4 050	3 018	3 601	2 846
4. Europa i världen	8 411	7 422	8 882	9 539	8 718	9 089	9 032	10 154	9 143	9 672
5. Administration	8 660	8 659	8 909	8 910	8 878	8 879	8 933	8 934	8 913	8 913
Totalt innanför ram	161 285	140 862	153 308	143 152	152 744	141 731	154 378	144 067	156 903	146 050
Marginal	1 674	1 039	1 430	1 533	1 994	2 954	360	618	-2 165	-1 365
Totalt inkl. instrument utanför ram	161 800	141 274	153 832	143 541	153 269	142 120	154 903	144 456	157 428	146 459
Marginal enl. KOM*	1 757	1 050	2 097	1 631	2 636	2 954	2 406	1 427	-1 498	-1 320
Marginal enl. LM*	1 757	627	2 097	1 144	2 636	2 565	2 406	229	-1 498	-1 774

*)KOM och LM (med SE likasinnade MS) har olika uppfattningar om hur marginalen ska redovisas. KOM anser att betalningsanslag som följer av specialinstrument, t.ex. Flexibilitetsinstrumentet, kan finansieras över budgetramstaken. LM anser alla betalningar måste rymmas under budgetramstaket. KOM anser därmed att det finns en större betalningsmarginal under taket efter ändringsskrivelse 2 än vad LM anser.

Tabell 2 Procentuella skillnader mellan kommissionens förslag, rådets läsning och EP:s preliminära siffror för budgetförslaget 2016

Rubrik (miljoner euro)	KOM:s förslag 2016 jämfört med budget 2015		Rådets läsning jämfört med KOM:s förslag		EP:s prel. läsning jämfört med KOM:s förslag	
	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar
1. Smart och inkluderande tillväxt	-10,5%	-0,5%	-0,2%	-1,0%	+2,7%	+2,5%
1a. Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning	+7,8%	+10,9%	-0,7%	-2,5%	+7,4%	+2,8%
1b. Ekonomisk, social och territoriell	-15,9%	-4,0%	-0,0%	-0,4%	+0,9%	+2,4%
2. Hållbar tillväxt: naturresurser	-1,2%	-0,2%	-0,3%	-0,4%	+0,8%	+0,9%
3. Säkerhet och medborgarskap	+13,3%	+21,5%	-0,9%	-1,5%	+34,9%	+26,0%
4. Europa i världen	+5,6%	+28,5%	-1,8%	-4,7%	+2,9%	+1,4%
5. Administration	+2,9%	+2,9%	-0,3%	-0,3%	+0,0%	+0,0%
Totalt innanför ram	-4,9%	+1,6%	-0,4%	-1,0%	+2,3%	+2,0%
Totalt inkl. instrument utanför ram	-4,9%	+1,6%	-0,4%	-1,0%	+2,3%	+2,0%